

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis Universa, Complectens Omnia Morum Præcepta, Et Principia Decisionis Omnium Conscientiæ Casuum, Suis Quæque Momentis Stabilita

Ad usum Parochorum, & Confessariorum

Continens Tractatus De Obligationibus Specialibus Certorum Statuum, De
Sacramentis In Genere, Et In Specie, Et De Censuris Et Irregularitatibus

Antoine, Paul-Gabriel

Ingolstadii, MDXXXIV.

VD18 90392167

Q. 1. An & qualem Satisfactionem imponere tenetur Confessor?

urn:nbn:de:hbz:466:1-41032

præceptum Ecclesie implendum, ut se Sacerdoti representet, & se ostendat absque conscientia mortalis esse, & hoc ei pro Confessione reputatur.

ARTICULUS III.

De Satisfactione.

Q. I. **A** N Talem Satisfactionem imponere tenetur Confessor?

Not. 1. Satisfactio hinc sumitur pro voluntaria sui ipsius punitione, ad compensandam injuriam Deo per peccatum illatam: duplex est, nempe Sacramentalis, de qua hinc agitur; & non Sacramentalis, quæ fit non solum piis ac laboriosis operibus sponte susceptis, sed etiam malis ac ærumnis hujus vitæ à Deo inflatis, & patienter toleratis, ut docet Trid. sess. 14. c. 9.

Not. 2. Satisfactio Sacramentalis est Pœnitentia seu actio una vel multiplex bona & pœnalis, à Sacerdote judice legitimo imposta ad puniendam ac reparandam injuriam Deo illatam, vel etiam ad præcavendam futuram. Cum autem homini carnali & ad malum propenso opus quodlibet bonum sit pœnale, utpote ejus naturæ corruptæ contrarium; ideò omnis actus virtutis, etiam merè internus, in Satisfactionem imponi potest. Satisfactio Sacramentalis alia est vindicativa, quæ datur præcisè ad præterita peccata vindicanda; &

Medicinalis, quæ datur præcipuè ad præcavenda futura in posterum. Sæpe autem eadem actio utrumque præstare potest.

Porrò cum Satisfactio à Confessore imposta, sit pars integralis Sacramenti, & in ea operetur vis clavium, *amplius valet ad expiandum peccandum, quàm si proprio arbitrio homo faceret idem opus.* S. Thom. quodlib. 3. q. 13. ob uberiores meritorum Christi applicationem. Item plus aut minus pœnæ temporalis ex opere operato remittit prout gravior, vel levior est; & majore vel minore devotione peragitur.

Resp. I. Confessor tenetur Satisfactionem imponere Pœnitenti valenti illam exequi. Constat 1. ex Trid. sess. 14. c. 8. & ex traditione, ac perpetua praxi Ecclesiæ. 2. Quia Satisfactio est pars integralis Sacramenti, ex Trid. can. 4. At Minister quantum potest, tenetur procurare integritatem Sacramenti. 3. Ut iudex, æquitatem servare debet: unde cum judicet inter Deum & hominem, sicut debet absolvere hominem rectè dispositum, ita curare debet, ut homo satisfaciat Deo, & ut Medicus tenetur curare vulnera Pœnitentis. Quare gravis est obligatio Satisfactionem aliquam imponendi pro mortali; imò etiam juxta multos pro solis venialibus, aut mortalibus jam aliàs Confessis; quia gravis videtur irreverentia Sacramentum voluntariè privare sua integritate, seu parte integrali.

Dixi

Dixi *Valenti*, &c. Nam Absolutio sine impositione Pœnitentiæ danda est moribundo, qui inter confitendum sensuum usu, & cognitione privatur, ut constat ex praxi Ecclesiæ.

Resp. II. Confessor tenetur imponere Satisfactiones convenientes, & salutare, tum vindicativas, tum Medicinales, proportionatas numero, ac gravitati peccatorum, & Pœnitentis facultati, ac dispositioni. Constat ex Patribus, & multis Conciliis, & præsertim ex Trid. sess. 14. c. 8. ibi: *Debent Sacerdotes, quantum Spiritus & prudentia suggesserit, pro qualitate criminum, & Pœnitentium facultate, salutare & convenientes Satisfactiones injungere; ne, si forte peccatis conniveant, & indulgentius cum Pœnitentibus agant, levissima quædam opera pro gravissimis delictis injungendo, alienorum peccatorum participes efficiantur. Habeant autem præ oculis, ut Satisfactio, quam imponunt, non sit tantum ad novæ vitæ custodiam, & infirmitatis medicamentum, sed etiam ad præteritorum peccatorum vindictam, & castigationem: nam, claves Sacerdotum non ad solvendum duntaxat, sed & ad ligandum concessas, etiam antiqui Patres & credunt & docent.* Ratio est, quia Confessor à Christo institutus est, tum ut judex non solum solvens, sed etiam ligans seu vindicans servatâ æquitate, ut ibi docet Trident. ac proinde debet servare æquitatem in pœnis præscribendis: tum ut Medicus, ut constat ex Patribus, Conciliis variis, ac præsertim ex Conc. gener. Later. 4.

cap. *Omnis* ubi ait: *Sacerdos sit discretus, & cautus, ut more periti Medici superinfundat vinum, & oleum vulneribus sauciati; diligenter inquirens peccatoris circumstantias, & peccati, quibus prudenter intelligat, quale illi debeat præbere consilium, & cujusmodi remedium adhibere, diversis experimentis utendo ad sanandum agrotum.* Hinc patet, hanc obligationem esse ex genere suo gravem.

Observ. 1. Salutares, & convenientes Satisfactiones, quas *Justitia divina* exigit, generatim sunt, ex *Trid. sess. 14. cap. 8.* illæ, quæ magno opere à peccato revocant, & quasi freno quodam coercent, cautioresque, ac vigilantiores in futurum pœnitentes efficiunt: medentur quoque peccatorum reliquiis, & vitiosos habitus male vivendo comparatos, contrariis virtutum actionibus tollunt... & quibus, *Christo Jesu*, qui pro peccatis nostris satisfecit, conformes efficimur, certissimam inde arrham habentes, quòd si compati mur, & conglorificabimur.

2. Satisfactiones Medicinales convenientes sunt ex, quæ peccatorum causas, ac radices reseccant, malos habitus tollunt, pravas cupiditates coercent, occasiones peccandi remouent, vitia curant, & Pœnitentis emendationem, ac profectum pariunt. Tales sunt actus virtutum interni, & externi vitii Pœnitentis oppositi: contraria enim contrariis curantur. Quare *Rituale Roman.* ait: *Contrarias peccatis Pœnitentias injungat, velut avaris elemosynas,*
libi-

libidinosi jejunia, vel alias carnis afflictiones, superbis humilitatis officia, desidiosis devotionis studia &c. Item crebra oratio, sed præsertim matutina, & serotina quotidiana; examen quotidianum conscientia, auditio quotidiana Missæ, piæ meditationes, præsertim Passionis Christi, & extremorum; lectiones librorum spiritualium, auditio concionum; frequens Confessio, cura singularis vitium capitale emendandi, fuga otii, occasionum peccandi, voluptatum, & delectationum inutilium; utilis collocatio temporis suo statui congruens, & ordo actionum cujusque diei suis obligationibus accommodatus, sensuum, & cupiditatum mortificatio, crebri actus fidei, spei, charitatis, contritionis, & aliarum virtutum vitii & pravis cupiditatibus contrariarum; cogitatio præsentia Dei omnia ubique, & semper insipientis, devotio singularis erga B. Virginem; quæ consistat tum in ejus invocatione, tum in imitatione mirabilium ejus virtutum; Confessio generalis annua, secessus per aliquot dies ad vacandum exercitiis spiritualibus secundum rationem à S. Ignatio traditam, &c. Mensura autem satisfactionum medicinalium est necessitas, & infirmitas Pœnitentis; nec unquam imminui debent, cum Satisfactiones illæ sint remedia ad peccatorum fugam, & Pœnitentis emendationem, ac profectum necessaria: unde in his integritatem, & severitatem adhibere debet Confessor, ait Suarez. Quare

Aa 5

Con-

Confessor naturam, & causam, seu radicem, ac motivum peccatorum Pœnitentis prius investiget, & inquiret, ut remedia eorum emendationi apta apponat.

3. Satisfactiones Vindicativæ, seu pœnales, ut sint salutare, & convenientes, debent esse proportionatæ non solum multitudini, & gravitati peccatorum, sed etiam facultati, conditioni, & dispositionibus Pœnitentis; ita ut in iis imponendis habeatur ratio ejus infirmitatis, valetudinis, laboris, statûs, officiorum, paupertatis, &c. prout prudentia, & charitas suggerent. Neque enim salutare sunt Pœnitentiæ tam graves, ac diuturnæ, ut spectatâ Pœnitentis fragilitate, periculum sit, ne eas ommittat; nam tunc in ejus exitium verterentur: in hoc autem Sacramento magis intenditur emendatio, & salus Pœnitentis, quàm Satisfactio pro pœnâ. Si ergo expediat ad bonum spirituale Pœnitentis, potest imponi levior pœna, quàm mereatur, idque tandem cedit in majorem Dei gloriam, qui vult præcipuè curationem Pœnitentis. Quare S. Antonin. 3. p. tit. 16. c. 21. ait: *Debet Confessor dare talem Pœnitentiam, quam credat verisimiliter illum implere: ne ipsam violando, deterius ei contingat.* & S. Carol. in instruct. Confess. monet non debere imponi tam gravem, ac diuturnam Satisfactionem, ut Pœnitens ei obsequi recuset, aut acceptatam integrè non impleat; nec ordinariè injungenda esse jejunia iis, qui vitæ
sub.

subsidia labore manuum parant. Confessarius igitur poenitentem *interroget, an possit Poenitentiam sibi injunctam peragere: alioquin eam pro sua prudentia immutet, aut minuat, ait Rituale Parisiense.* Tunc autem monendus est, leviozem Poenitentiam imponi, quàm mereantur ejus peccata, ut ipse moveatur vel ad majorem petendam, vel ad alias ultro sumendas, cum melius dispositus erit.

Porro mensuram poenæ ex judicio Ecclesie peccatis debitæ indicant Canones Poenitentiales, quos proinde scire debet Sacerdos: nam licet poenæ per illos statuta, spectata facultate & infirmitate Poenitentis, minuendæ sint, tamen sæpè Poenitentibus proponendæ sunt, quò magis criminum gravitatem cognoscant, indeque fiant ad Poenitentiam acceptandam promptiores. Ita S. Carol. in instruct. Confess.

§. Satisfactio ante Absolutionem imponenda est, tum ut exploretur debita Poenitentis dispositio, & voluntas faciendi fructus dignos Poenitentia; tum quia ordo judicii, & justitiæ vindicativæ postulat, ut prius Poenitens Satisfactionem spondeat, & acceptet, quàm absolvatur. Si tamen fortè Sacerdos Absolutionem præmisisset, tenetur eam postea injungere.

Sed an Confessor debet habere distinctam singulorum peccatorum memoriam, dum imponit Satisfactionem?

Respon-

Respondet Sylvius satis esse sic audire, & intelligere omnia quando dicuntur, ut in Satisfactione injungendâ sufficienter meminerit statûs Pœnitentis, ad eam competenter injungendam. Et verò sapè impossibile est saltem moraliter, ut Confessor distinctè singula tunc meminerit.

Q. 2. Quænam opera in Pœnitentiam imponenda sunt?

Resp. Ex Patribus & Conc. Florent. & Trid. sess. 6. c. 14. tria sunt præcipua ad quæ cœterarevocantur; nempe jeiunia, eleemosynæ, orationes; nam hæc sunt Satisfactiones pœnales simul, & medicinales: per jeiunium intelligitur omnis corporis afflictatio, & voluptatum sensuum etiam licitarum privatio, nam species ibi ponitur pro genere; per eleemosynam omne opus misericordiæ tum spiritualis, tum corporalis; per orationem omnis actus religionis, & pietatis in Deum, ut Dei laudes, piæ meditationes ac lectiones, auditio Missæ, & concionum, susceptio Sacramentorum, examen conscientiæ, oblatio actionum suarum Deo facta ad ejus gloriam, actus fidei, spei, charitatis, contritionis, &c.

Q. 3. An imponi possunt opera aliunde præcepta?

Resp. Non possunt sola licitè imponi, si Pœnitens possit alia præstare. Prob. ex Trid. sess.

14. c.